

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/trj.2020.19.2952>

УДК 007:304:070

ЖУРНАЛІСТСЬКА ПРАВДА – ГОЛОВНА ГУМАНІТАРНА ЗБРОЯ ПРОТИ РОСІЙСЬКОЇ ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ АГРЕСІЇ

Василь Глаголюк

*Коломийське міськрайонне товариство «Просвіта»
імені Тараса Шевченка,
вул. Театральна, 15, м. Коломия, 78200, Україна,
e-mail: vasglagolyuk@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0002-2244-760X>*

Схарактеризовано гібридну війну Російської Федерації проти України, складовою частиною якої є інформаційно-психологічна агресія, що спрямована на знищення духовно-соборної української України, перетворення українців у послухних рабів московських колонізаторів. Розкрито форми і методи маніпулятивної пропаганди російськими засобами масової інформації проти гармонії духовно-національного розвитку українців, морально-історичного, культурно-звичаєвого самопізнання, глибокого осмислення сенсу змістового життя. Обґрунтовано, що головним чинником української гуманітарної зброї в інформаційно-психологічній війні з російськими агресивними маніпуляторами є Правда, яка ґрунтується на засадах людино-націоцентризму.

Ключові слова: гібридна війна, інформаційно-психологічна агресія, журналістика, засоби масової інформації, правда, професіоналізм, патріотизм.

Постановка проблеми. Триває потужна гібридна війна Російської Федерації проти України, складовою частиною якої є інформаційно-психологічна війна. Її кардинальна мета – не допустити всебічного формування і утвердження української національної ідентичності, яка є найпотужнішим морально-психологічним підґрунтям, фундаментом незалежності, розвитку духовно-соборної української України.

Академік НАН України Микола Жулинський ще у 2008 році наголосив, що «проти України триває всебічно продумана інформаційно-психологічна війна. Усе спрямовано на дискредитацію самої незалежності України. У сьогоднішньому світі для кожної держави дуже важливий власний інформаційний простір, який має бути демократичним і плюралістичним. Але водночас треба розуміти, що національні пріоритети маємо обстоювати на державному рівні і вони повинні домінувати. Це зачіпає й інші проблеми: мовного, культурного простору та консолідації всього суспільства»¹.

Підкреслюємо, що колонізатори століттями намагалися знищити українців: різними способами і методами полонізували, мадяризували, румунізували. Але найглибшу рану, що й нині кровоточить, спричинили московські агресори-асимілятори, які, як бачимо

і відчуваємо, досі не змирилися з тим, що Україна виборола незалежність. Одверта брутальна московська політика стосовно України переросла в цілеспрямовану військову та інформаційно-психологічну війну, в якій, на думку академіка НАН України Володимира Горбуліна, домінують три ключових імперативи: 1) протидія інтеграційній політиці України в західному напрямку, оскільки її членство в НАТО та ЄС роблять саму ідею відродження російської (під машкарою євразійської) неолімперії нездійсненною; 2) викорінення всього українського в межах і поза межами Росії, оскільки лише знищення української ментальної ідентичності, знецінення контенту Української Національної Ідеї може стати передумовою створення та запорукою існування такої імперії; 3) створення і постійне підтримання в Україні стану керованого хаосу та провокування сепаратистських рухів, спрямованих на послаблення державних інституцій, розчленування країни та руйнацію її державності².

Потужним інструментом російської експансії є засоби масової інформації, які цілеспрямовано сприяють реалізації великого імперського проекту «русский мир».

Російські медіаманіпулятори застосовують методи геббельсівської пропаганди не лише проти України, а й проти всього західного світу. Експерти центру дослідження Росії вважають, що метою російської пропагандистської війни є: *щодо України*: дестабілізувати політичну систему, послабити проєвропейські настрої українців і розколоти їх; *щодо Заходу*: подати вигідну собі інформацію, а, по суті, дезінформацію про Крим та агресію на сході України, розколоти єдність ЄС та НАТО; *щодо самої Росії*: ізолювати суспільство від правдивої інформації, забезпечити максимальну підтримку путінського режиму³.

Лауреат премії імені Джеймса Мейса, публіцист, луганчанин В. Торба наголошує, що одвічний український ворог плекав потужну систему пропаганди віками, і сила пропаганди ворога не лише в тому, хто і як її створює, а й у споживачеві. Споживач російської пропаганди – багатівіковий «москаль», якому байдужа істина. У нього є лише комплекс меншовартості, який російські ЗМІ компенсують відповідними навіюваннями про «третій Рим», «великість» і «неделімость»!⁴ Україна як демократична, національно-гуманістична, самодостатня держава – це виклик для Росії, очільники якої хочуть будь-якими найпідлішими, найжорстокішими, найбрехливішими способами і методами відродити рашистську імперію. Але без підпорядкування собі України не можна відродити, розвинути, осучаснити московську імперію зла. Тому російська ідеологія, політика, пропаганда всілякими способами, формами і методами нав'язує думку, що Росія не воює з Україною, мовляв, росіяни й українці – один народ, а допомагає, підтримує тих, хто захищає українських громадян від нацистів, фашистів. Навіть на титульній сторінці журналу «Русское слово» (2010, № 11 (92), листопад), що виходить в Красном Луче Луганської області (zareєстрований Державним комітетом України у 2004 р.) написано, що «русские, украинцы, белорусы – единый народ русский».

² Горбулін, В. (2016), «Хитромудра невизначеність нового світопорядку» ...

³ Огризко, В. (2015), «Російська інформаційно-пропагандистська війна...»

⁴ Торба, В. (2016), «Росія – це вічний сусід і вічний ворог» ...

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання інформаційно-психологічної війни Російської Федерації проти України у полі зору багатьох науковців, громадсько-політичних діячів, журналістів. До них насамперед належить І. Більовський, А. Близнюк, В. Вилко, С. Вовканич, В. Горбулін, К. Гринько, В. Гурковський, О. Дубас, В. Жадько, Т. Козел, О. Копан, С. Кость, І. Крупський, Д. Кулеба, В. Лизанчук, В. Мельник, Ю. Мороз, В. Огриско, Г. Почепцов, О. Романчук, Ю. Твердохліб, А. Токарська, О. Харчук, В. Хорошко, П. Черник, П. Шевчук, А. Шумка, О. Ярошенко. Однак наукових досліджень, які би всебічно охоплювали останній рік інформаційно-психологічної війни Російської Федерації проти України, немає. Тому ми вирішили науково осмислити певні аспекти безпекової проблеми в Україні.

Мета статті полягає в тому, щоби на основі аналізу телевізійних матеріалів окреслити головні засади розвінчування антиукраїнської інформаційно-психологічної агресії.

Методи дослідження. Для розв'язання поставлених наукових завдань використано такі методи дослідження: історико-теоретичний метод застосували для вивчення літератури про інформаційно-психологічну агресію, маніпулятивну пропаганду засобів масової інформації; комплексно-аналітичний метод використовували для осмислення понять «агресія», «війна», «маніпуляція свідомістю»; «правда»; порівняльний метод дав можливість зіставити маніпулятивну і просвітницьку пропаганду; концептуально-системний метод став базовим для осмислення морально-соціальної відповідальності журналістів за результати своєї праці; використано також методи спостереження, вивчення документів та узагальнення.

Виклад основного матеріалу. Агресія (лат. *aggression*, від *aggreddior* – нападаю). В сучасному міжнародному праві будь-яке незаконне з погляду Статуту ООН застосування сили однією державою проти територіальної цілісності або політичної незалежності іншої держави або народу (нації) трактується як напад, застосування збройної сили для поневолення.

Інформаційна війна охоплює весь інформаційний простір супротивних держав і відіграє роль певного узагальнюючого поняття усіх форм боротьби – починаючи з дипломатичної, економічної і закінчуючи збройною⁵.

Психологічна війна (англ. *Psychological warfare (PSYWAR)*) – сукупність різних форм, методів і засобів впливу на людину з ціллю зміни в бажаному напрямку її психологічних характеристик (поглядів, думок, ціннісних орієнтацій, настроїв, установок, мотивів, стереотипів поведінки), а також групових норм, масових настроїв, суспільної свідомості в цілому⁶.

Провідний теоретик у галузі інформаційних війн Мартін Лібікі у своїй книзі «Що таке інформаційна війна?» зазначав, що сутність інформаційно-психологічної війни полягає у впливі на суспільну свідомість таким чином, щоб керувати людьми і змусити їх діяти проти своїх інтересів. Завдання інформаційної війни – це не знищення фізичної сили, а знищення соціуму. У такій війні ведення пропаганди, шпіонажу, диверсій

⁵ Левченко, О. (2010), «Завдання, об'єкти та форми ведення інформаційної боротьби» ...

⁶ Крысько, В. (2003), *Словарь-справочник по социальной психологии...*

носять виключно додаткове значення, головне – це проникнення всередину системи противника, підрич його цілей, поглядів, світосприйняття⁷.

Професор А. Токарська слушно наголошує, що «інформаційно-психологічна війна – це затяжний, тривалий процес впливу на підсвідомий і свідомий рівень комунікативного мислення особи, людини і громадянина, який має таку довготривало збережену дію на людську психіку, що генетичний код ще довго не позбудеться її. Ця дія може мати реалізовані наслідки для комунікатора, і негативні – для тих, кому вона адресована»⁸.

Зростання ролі інформації, інформаційно-комунікативних технологій у сучасному світі зумовили підвищення статусу інформаційної складової національної безпеки, яка представляє не окремо взятую частину державного життя, а є всепроникним і системним явищем для всіх галузей життєдіяльності суспільства. Рішення, ухвалені на основі недостовірної або й сфальшованої інформації, несуть загрозу розвитку як організації чи суспільства, так і в цілому держави. Чим складніша система, тим складніші й елементи її функціонування⁹.

Мас-медіа як посередники й ретранслятори інформації між комунікантом і реципієнтом відіграють визначальну роль у сприйнятті й відтворенні споживачами інформаційних повідомлень реальної картини світу, наголошує О. Литвиненко. Інформація засобів масової комунікації (ЗМК) найбільш масова і доступна, тому здатна маніпулювати суспільною думкою й створювати так звану «інформаційну картину світу», що не завжди відповідає реальній дійсності. У контексті гарантування інформаційної безпеки суспільства мас-медіа відіграють неоднозначну роль: залежно від смислового наповнення повідомлення інформація в них може сприяти захисту національних інтересів та національного інформаційного простору, або ж навпаки, призводити до виникнення деструктивних процесів усередині суспільства. Саме ЗМК є основними фундаторами суспільної думки, їхній вплив є досить потужним і саме вони формують дійсність. У випадках цілеспрямованого викривлення інформації люди втрачають відчуття реальності й починають жити у створеному для них віртуальному світі.

Яскравим прикладом такої суспільно-політичної ситуації є інформаційно-психологічна і військова агресія Російської Федерації проти України. Саме ця неоголошена війна Росії проти України спочатку психологічно обумовлювалася, обґрунтовувалася насамперед у головах росіян. Підтвердженням цьому є соціологічні дослідження, за даними яких 83–87 % росіян підтримують путінську війну в Україні. Україна у свідомості російського суспільства вважається другою за ворожістю до Росії (після США). Жаль, але Путін і російський народ – єдині, а толерантність, гуманність, взаємоповага, про які багато мовилося в українських ЗМІ, закінчуються для росіян там, де бере свій початок соборна, незалежна, демократична Україна.

Відомий російський медіа-експерт Ігор Яковенко слушно наголошує, що «ЗМІ в Росії є найнебезпечнішою структурою, набагато небезпечнішою за «Аль-Каїду», на-

⁷ Лібкі, М. (2014), «Що таке інформаційна війна?» ...

⁸ Токарська, А. С. (2015), «Інформаційно-психологічна агресія ...» с. 344.

⁹ Литвиненко, О. (2017), «Інформаційна складова у сучасній гібридній війні» ... с. 172.

багато небезпечнішою за терористичні структури, тому що вони є пусковим механізмом для перетворення моєї країни (Росії – В. Г.) на найнебезпечніший геополітичний об'єкт у світі. Нещодавно ще таким найнебезпечнішим об'єктом був у 90-ті роки ісламизм як тоталітарне вчення, як проблема майже мільярдного пускового гачка до ісламського світу. А сьогодні ось цю палючу першості отримала Росія, і головне середовище, в якому полягає ця небезпека – це, безумовно, російські ЗМІ»¹⁰. Вони, як свідчить аналіз журналістських матеріалів, виконують функції дебілізації населення Росії та України, мобілізації Росії на те, щоб населення підтримувало війну з Україною, а частина – ще й брала активну участь. Чимало російських журналістів є учасникам путінської спецоперації проти України.

Захоплення Геббельсом з боку Путіна не є дивним. Досить подивитися російські федеральні телевізійні канали, щоб переконатися: заповіді гітлерівського міністра живуть у Росії. Путін з великим пієтетом говорить, що «Геббельс був талановитою людиною». Він говорив: «чим неймовірніша брехня, тим швидше в неї повірять. І він домагався свого». Для Путіна і Сталін, і Гітлер, і Геббельс були надзвичайно талановитими людьми.

Андрій Плахонін обґрунтовано стверджує, що телевізор і ядерна кнопка – от і все, що є сьогодні у Путіна. Кнопка додає йому величчя у власних очах, а телевізор – єдина зброя, що дозволяє йому тримати в узді свій народ, і єдина дієва наступальна зброя Росії на зовнішньополітичній арені. Поки пульта від усіх блакитних екранів країни залишається в його руках, ніякі «змови генералів», ніякі економічні катастрофи й голодні бунти йому не страшні. І, подібно до Адольфа Гітлера, кремлівський щуролов чаклунською телевізійною картинкою зведе Росію в свою могилу¹¹.

Наголошуємо, що впроваджені у свідомість жителів Російської Федерації ідеологеми по лінії Солженіцин – Жириновський – Дугін чи Проханов – Кисельов – Соловйов – Мамонтов – Пушков – Доренко та інші приносять поживу для імперських шовіністичних маніакальних забаганок Кремля. Вони знаходяться в контексті стратегічної політики офіційної Росії. «У лоні цієї зловісної парадигми чорносотенної великодержавності, імпералістичності всіма засобами виховували цілі покоління, яким царські, радянсько-російські чи нинішні неоімперські режими закладали, вживлювали в генетичний код неприйнятність, нетерпимість, агресію, зверхність до інших народів, культур, традицій, зокрема й до українського»¹². Зафіксовано 480 агресивних антиукраїнських актів (циркуляри, укази, постанови, ухвали, обіжники, директиви, звернення, резолюції, рішення тощо), спрямовані на російщення (в освіті, культурі, літературі, мистецтві, звичаях, традиціях), знищення української національної ментальності та заміну її російською¹³.

Інформаційно-психологічна політика в сучасних умовах – це масовий гіпноз і, за потреби, сеанс колективної психотерапії. Журналістка Катерина Щоткіна зазначає, що

¹⁰ Яковенко, І. (2014), «Мутація...»

¹¹ Плахонін, А. (2014), «Сім п'ятниць на тижні» ...

¹² Філіпчук, Г. (2014), «Про найголовніше в політиці» ...

¹³ Лизанчук, В. (2013), «480-й агресивний антиукраїнський акт» ...

інформаційна політика Росії, вся її пропаганда виходить з того, що Росія – медіакраїна. У різних її регіонів (як і в Україні з Росією) немає нічого спільного, крім медіапростору. Єдність цієї величезної частини суші як «країни» забезпечується виключно «точкою Ру» – спільною точкою зору». Спільними словами-мемами. Це те, що об'єднує населення Росії. «І будь-яке вторгнення в медіапростір, будь-який замах на меми й міфи – це замах на саму Росію. Бо вона сама – тільки мем»¹⁴.

На превеликий жаль, чимало журналістів не розуміє, або не хоче усвідомити (заполонені московською імперською ідеологією), що людина, яка бреше, маніпулює фактами, – недалеко від тієї особи, що вбиває. Адже вона готує психолого-ідеологічне, політичне підґрунтя для вбивства. Саме таку функцію виконують російські засоби масової інформації, які тотально обдурюють, обовванюють громадян своєї країни, а також вздовж і впоперек прострілюють брехнею інформаційний простір України, отруюючи свідомість українців, насамперед населення східних і південних регіонів. Козирною картою московської пропаганди – нацизм, так званий український фашизм, «оголтелый буржуазний націоналізм», бандерівщина, які, мовляв, загрожують російській державі, як це робили колись мазепинці, петлюрівці. Тому будь-якими методами і способами потрібно захищати, розширювати «русский мир».

Інформаційно-психологічна агресія Російської Федерації проти України, яка переросла в неоголошену російсько-українську війну, демонструє, що «суспільний розвиток та забезпечення безпеки особистості, суспільства і держави неможливі без вирішення проблеми інформаційно-психологічної безпеки»¹⁵. Адже в електронному просторі змінюються поведінкові стандарти і цінності та орієнтири особистості. Тому «турбота про національний інформаційний простір є складовою національної безпеки кожної держави. Це потужний державозмінюючий і націєтворчий важіль, що йому надає значення будь-яка країна, – зазначив професор І. В. Крупський. – Висловлювання «Хто володіє інформацією, той володіє світом» у застосуванні до України можна перефразувати так: «Хто володіє інформацією в Україні, той володіє і нею, Україною»¹⁶.

Отже, інформаційно-психологічна безпека надзвичайно важлива сфера забезпечення національного суверенітету, духовної соборності України, захисту інформаційного простору від зовнішніх і внутрішніх інформаційно-психологічних загроз. Адже достеменно відомо, що інформація, незважаючи на відсутність у ній зримої оболонки, є чи не найважливішим політико-ідеологічним стратегічним товаром. Вона характеризується такими якостями, що здатні тримати під контролем людину, відповідно запрограмувати психіку і стимулювати її мислення в бажаному руслі.

Тут доречно нагадати, що руські (давньоукраїнські) князі Володимир Великий, Ярослав Мудрий, Володимир Мономах, митрополит Іларіон орієнтували юні покоління на самопізнання і пізнання Бога, світу, людини, мови, природи, народу, держави, культури, сповідуючи високі моральні ідеали. У «Поученні» (назву цього твору

¹⁴ Щоткіна, К. (2014), «Ефірна сутність» ...

¹⁵ Магда, С. В., Смола, Л. Є. (2009), «Інформаційно-психологічна безпека»... с. 164.

¹⁶ Крупський, І. (2007), «Безпекові імперактиви інформаційного простору України» ... с. 193–194.

також пишуть «Повчання», «Повчання Володимира Мономаха своїм дітям», «Повчання дітям» та ін.) Володимир Мономах закликав «премудрих – слухати, старшим покорятися; з рівними і меншими – приязнь мати; без лукавства розмовляти, багато розуміти; не лютувати словом»¹⁷.

Як стверджують дослідники Левада-Центр, понад 50 % ефірного часу у російських ток-шоу займають маніпулятивно ворожі розмови про те, що відбувається в Україні. «У російському телевізорі «читати між рядків» неможливо. Оскільки маячня займає увесь ефірний простір. В Україні змінилася влада і змінилася політика. До цього можна ставитися як завгодно, але цього неможливо не бачити. Російський телевізор цього не бачить, продовжуючи волати про «бандерівців», «фашистів» і «хунту». Точнісінько як радянські ЗМІ у другій половині ХХ століття несли ахінею про «світ капіталу», що базувалася на теоріях середини ХІХ століття!»¹⁸.

Найлютішими українофобами в російському телевізорі стали громадяни України, що втекли зі своєї країни і заробляють собі на прожиття продукуванням ненависті до своєї колишньої Батьківщини. «Соціолог» Євген Копатько в ефірі програми «60 минут» від 4 вересня 2019 року вельми прагнув перевершити професійних російських «патріотів» і ведучих шоу Скабееву і Попова в описі жахів, які чиняться в Україні. Особливо «соціолога» Євгена Копатька непокоїли американці, які чи то продають, чи то купують Україну. «Україна – найдорожчий товар на геополітичному ринку!» – повідомив «соціолог» Копатько. І додав: «Ми – тубільці. Ми для американців як індійці!».

Але в Україні, на думку «соціолога» Копатька, є вибір між добром і злом, тобто між Росією і Заходом. «Вибір в Україні – між пільмою і світлом!» – негайно встряг ведучий Попов і при цьому лукаво посміхнувся. Тему співвідношення «пільми» і «світла» у світовій політиці розвинув «політолог» Араїк Степанян, який подав оригінальне трактування подій Другої світової війни. «Бог на чиєму боці?» – пильно оглянувши присутніх у студії, запитав політолог». І оскільки ніхто не наважився відповісти на таке глобальне запитання, «політолог» Степанян відповів на нього сам: «Бог став на бік СРСР, і Радянський Союз переміг!». Навіщо Богові було ставати на бік держави, офіційною ідеологією якої було безбожництво, «політолог» Степанян не пояснив, але не забув похвалити Сталіна: «Лише за Сталіна Росія керувалася геополітичними інтересами».

Тематика і зміст програм російського телебачення спрямовані на три основні цільові аудиторії: власне російську, українську і західну. Головним завданням на західному напрямі – доведення штучності української нації і приреченості української держави. Серед українців поширюють міфи про правічну єдність з російським народом, про так званий «триєдиний, штучно розділений російський народ», про якусь потребу об'єднатися з Російською Федерацією «під геніальним керівництвом Путіна»; нав'язують думку про неспроможність українських еліт керувати незалежною державою, педалюють їхню суцільну корумпованість, неспроможність до знаходження

¹⁷ Мономах, В. (2001), *Поучення* ... с. 18–19.

¹⁸ Яковенко, І. (2019), «Мова розвиненого путинізму» ...

компромісів щодо національних інтересів. Російські телеканали інфікують росіян ідеями великодержавного шовінізму, імперської політики, неповноцінності інших народів порівняно з «найдуховнішим у світі» російським народом, православного фундаменталізму, гуманності «руського мира» тощо. При цьому російська маніпулятивна пропаганда не зупиняється перед поширенням найбрутальніших вигадок про українських героїв – борців з московськими загарбниками.

Аналіз телевізійних матеріалів про воєнно-політичну ситуацію, що склалася упродовж останніх років навколо України та її території, дає підставу стверджувати, що Україна від самого початку проголошення відновленої незалежності є об'єктом потужних російських маніпулятивних операцій та довготривалого психологічного впливу з боку Російської Федерації, яка досі не може позбутися свого імперського минулого та не залишає прагнення про відродження Російської імперії, оновлений формат якої неможливий без України.

Під час великої щорічної прес-конференції, яка відбулася 14 грудня 2017 року, президент Росії В. Путін заявив (цитую мовою оригіналу): «Славянський мир складно розвивался. Сама Росія складувалась складно из многих славянских племен. В конце-концов образовалась Русь, частью которой, центром которой был Киев. В этом смысле наши исторические и духовные, и прочие корни дают мне право говорить, что в основе своей мы один народ».

Думаю, що той, хто не володіє справжньою, правдивою історією України і Росії, обсяг інформації якого ґрунтується на маніпулятивних постулатах історії ВКП(б) та історії СРСР, висловлювання Путіна сприймає як аксіому. Насправді В. Путін вдало використав методи маніпуляційної пропаганди: «великої брехні», інсинуацій та метод «40 на 60», які схарактеризував В. Гриджук.

Освіченим людям відомо, що центром Руси був Київ. Путін також про це сказав, щоби засвідчити свою «обізнаність». Водночас освічена людина зазначила б, що Русь – це давньоукраїнська держава, яка за найновішими дослідженнями уже була відома на міжнародній арені у 838 році. Саме про це опублікували свої статті у Віснику Наукового Товариства імені Тараса Шевченка львівські вчені (2017 рік, число 58) доктор юридичних наук, професор Ігор Бойко «До питання про заснування Української держави» та кандидат історичних наук, доцент Ольга Щодра «Коли і де виникла Русь: проблеми початкового етапу формування Української державності».

Отже, Володимир Великий хрестив не москельців, не росіян, не Росію, бо її на світі ще не було, а Русь, тобто русичів. У IX–XII ст. не існувало російського народу (великоросів).

Але навіщо про це важливе історичне явище знати Путіну та зазомбованим поціновувачам його зловісної імперської політики?! У них злочинні прагнення – відродити на штиках імперію зла СРСР і соціалістичний табір східноєвропейських країн.

Щоби створити у громадян Російської Федерації довіру до себе, Путін використовує маніпуляційний метод «40 на 60». Тобто, подає 50–60 % правдивої інформації, а решта – суцільна дезінформація, припудрена брехня. Думаю: всі погоджуються, що слов'янський світ і Росія розвивалися досить складно. І тут же Путін проповідує брех-

ливий постулат, що Росія складалася із багатьох слов'янських племен. Цю інсинуацію Путін прикриває фразою, що врешті-решт створилася Русь, центром якої був Київ. Та повернімося до цієї фрази: у ній є ще два слова «частью которой». Словами «частиною якої» Путін нав'язує думку, що Русь і Росія – це одне й те ж, а Київ, мовляв, був лише частиною Росії. Отже, така «освічена» людина як Путін та його засліплені брехнею радники-порадники не хочуть знати, що у IX–XIV століттях Росії ще на світі не було, а Московське царство почало називатися «Российским государством» після того, як 1721 р. Петро I украв назву давньоукраїнської держави Русь і приклеїв її до Московії¹⁹.

Головною метою Путіна – методом «великої брехні» ще раз блискавично засліпити нинішніх моксельців=московитів=росіян президентським «геніальним відкриттям», мовляв, історичні, духовні та інші корені дають йому право говорити, що росіяни і українці – один народ. У такий спосіб маніпулятор Путін цинічно намагається примусити громадян Російської Федерації, європейських країн та національно несвідомих українців повірити в те, що в Україні громадянська війна. Нині у зв'язку з безсоромними маніпуляціями Путіна потрібно нагадати, що у IX–XII ст. не існувало російського народу (великоросів). На заліських теренах (Залешанській землі) – нинішня територія північної Росії, жили угро-фінські племена (мурома, меря, весь, чудь, мешчера, мокша, мордва, пермь, нарова, угра та ін.). Їх називали народом моксель. Ці племена, а також тюркські народності (торки, берендеї, ковуї, чорні клобуки, половці) стали основою розвитку й утворення московитів=великоросів, які були слов'янізовані та християнізовані після хрещення Руси.

На базі слов'янських племен (поляни, деревляни, кривичі, словени, сіверяни, дуліби, тиверці та ін.) утворилася Русь, а не Росія, як стверджує В. Путін, в історичному розвитку з них сформувався український народ. Під «Руською землею» або «Руссю» (давньоукраїнською державою) розуміли територію Середнього Подніпров'я, визначену містами Київ – Чернігів – Переяслав. Зарубіжні джерела стверджують, що тільки до цих земель і міст вживали термін «Русь». Ні Новгородська земля, ні Суздальська (як і решта приєднаних до Києва земель), Руссю не були. У першому Новгородському літописі можна прочитати про поїздки новгородців «у Русь» (тобто до Києва, Чернігова або Переяслава). Так само «в Русь» їздили із Ростова, Суздаля. Центром Руської держави була територія полян, поляни були Руссю. Отже, русини=руські=українці та моксельці=московити=росіяни не одного роду- племені, це – різні етноси і немає у них історичних, духовних та інших спільних коренів, як про це говорив Путін. Так звану «спільну історію» жорстокістю вибудували московські=російські загарбники України.

Професор грецької філософії Євген Калюжний, який народився в Нормандії (Франція), наголосив, що Русь, тобто середньовічну Україну, також називали латиною Рутенія. Саме це підтвердили російські історики. Приміром П. Третьяков писав: «Східна європейська Держава почала формуватися на цьому місці за два століття до появи Рюриковичів у Києві. Ще довгий час, до XII-XIII століть, тільки ці землі називалися Руссю або землями руськими... Саме Київська держава та її передмістя, де жили поля-

¹⁹ Лизанчук, В. (2017), *Інформаційна безпека України...* с. 78.

ни, була Руссю». М. Тихомиров зазначив: «Русь – це антична назва Київської держави, країни полян». Інші російські історики – М. Приселков та А. Массонов уточнили, що держава Русь розташовувалася між трьома містами – Києвом, Черніговом та Переяславом Руським²⁰.

У X ст. в межиріччі Оки та Волги на основі консолідації фіно-угорських і тюркських племен утворилося Ростово-Суздальське князівство. Його політичними центрами були спочатку Ростов, від початку XII ст. – Суздаль, а з другої половини XII ст. – Володимир-на-Клязьмі. На Суздальщині виріс син Юрія Долгорукого – Андрій, мамою якого була половчанка. Русь=Україна йому була чужою, він став запеклим ворогом Києва. У 1169 р. Андрій Боголюбський на чолі великої армії 11 північних князів захопив Київ і віддав місто на поталу своїй брутальній раті. Суздальці нищили русичів з особливою ненавистю і люттям. Це була вже не традиційна міжусобна боротьба, а міжетнічна війна. Після жорстокого руйнування Києва Русь почала занепадати. Київ втрачав своє значення як економічного й культурного центру Руських земель. Заволодівши у 1240 р. Києвом, Батий добивав давньоукраїнську державу Русь.

Володимир Білінський у трьох томах науково-історичного дослідження «Країна Моксель, або Московія» також аргументовано доказав, що українці і росіяни – це два різних народи, розвіяв десятки міфів Російської імперії. Серед них і такий: Москва не була заснована 1147 р. Юрієм Долгоруковим. Уперше поселення Москви було зафіксовано лише у 1272 р. під час третього перепису населення у володіннях Золотої Орди. А вже тільки у 1277 р. Московія з'явилася як князівство з дозволу золотоординського суверена. І була вона звичайним улусом, який залишався підвладним династії Чингізидів. До речі, академік В. Покровський був дуже гордий з історії своїх москалів, він вихваляв їх вищість над Європою, бо Москва (він блискуче це довів) у своїй політиці, організації і тенденціях є спадкоємицею Золотої Орди, улусу потужних монголів над Волгою.

Від середини XIII ст. Московське князівство набирає вагомості і, за згоди та активної підтримки татаромонгольських ханів, завойовувало сусідні землі. Починаючи від Івана I Калити для досягнення своєї мети московські князі вдавалися до брехні, лицемірства, хитрощів, наклепів, інтриг, дворушності, хабарництва, підкупів, шантажу, вигадок, підступності тощо. Постулат «мета виправдовує засоби» був звичайним, буденним принципом усіх наступних поколінь російських політиків. За нинішнього владомоця Путіна ця «мета» набула найвитонченіших, найпідступніших, найжорстокіших форм.

Авторитетні дослідники наголошують, що роси, русини, руські, українці – це історичні етноніми одного народу, мовою якого є українська, яка відома ще з VII ст. Не було одного «древнерусского языка», як це нав'язують маніпулятори загальноросійської єдності. Справжніми спадкоємцями Руси=Київської Руси стала Галицько-Волинська Русь, а не протомосковське Володимиро-Суздальське князівство, не Московія=Росія. Потім були Запорозька Січ і Українська Гетьманська Держава поки їх не знищили московські загарбники.

²⁰ Калюжний, С. (2015), «Київська Русь – це не Росія» ...

Отже, надзвичайно важливо, щоби на засадах історичної Правди, загальнолюдських цінностей українська журналістика доносила до громадян Росії та Європи всебічну інформацію про те, що відбувається в Україні, дохідливо, аргументовано, переконливо роз'яснювала, що українці мають таке ж природне право на свою незалежну, духовну соборну державу, як Німеччина, Польща, Росія, Румунія, Угорщина, Франція, Чехія, Японія... Тому в умовах нинішньої цілеспрямованої інформаційно-психологічної і військової агресії Російської Федерації проти України потрібно, на нашу думку, всебічніше, ґрунтовніше, принциповіше аналізувати й оцінювати тематичну, змістовну насиченість телевізійних передач не лише російських, а й українських телеканалів, адже антиукраїнська інформаційно-психологічна агресія є зовнішньою та внутрішньою. Тобто, триває війна на двох фронтах: проти ворожого наступу і впливу Росії та її сателітів, і проти олігархічних, корумпованих, совкових і промосковських сил в Україні, носіями яких є творці багатьох передач на телеканалах «Інтер», «News One», «112 Україна», «ZIK», «Наш», «Україна». У них розкошують українофоби, московські прислужники Бужанський, Вілкул, Дубінський, Добкін, Ганна Герман, Мураєв, Новінський, Рабінювич, Медведчук, Червоненко, Шуфрич та ін. які, спекулюючи багатьма недоліками суспільно-політичного і соціально-економічного життя, своїми брехливими виступами допомагають російським агресорам завадити утвердженню духовно-національної соборності України.

Безпрецедентна гібридна війна Росії проти України спонукає по-новому осмислювати принципи, функції діяльності засобів масової інформації, ґрунтовно окреслювати особливості свободи слова і стандартів журналістської творчості. Адже «українська журналістика... існує в межах викривлених уявлень про свободу слова та стандарти професії, – різко, але слушно наголосила експерт, публіцист Лариса Волошина. – Більшість журналістів чомусь впевнена, що в них не має бути власної позиції. Якщо виходити з такої логіки, то журналіст – це той, хто не цікавиться світом, не має ідеалів та переконань. У такій редакції ідеальний журналіст – це безмозкий найманець на кшталт «що новий господар бажає?». У нього немає ніякої можливості відрізнити факти від фейків»²¹.

У зв'язку з тим, що в Україні триває війна на двох фронтах, «журналісти не можуть бути поза політикою під час війни. Кожен повинен розуміти, що інформація – це зброя. Журналіст персонально відповідає, який контент він дає, що створює, до чого закликає. Від того, що пише кожен із нас, залежить міць наших українських інформаційних bastionів»²². Цю надто важливу думку журналістки, громадської діячки Еміле Джеппар журналісти покликані брати на інтелектуально-професійне озброєння, адже дискурс потужних російських медіагруп спрямований на отруєння моралі й духовності українців, нівеляцію їхніх національно-громадянських, мовно-культурних цінностей.

Природне покликання журналістів – бути максимально точними, вичерпними, подавати правдиву інформацію. Однак журналіст не повинен бути нейтральним, ін-

²¹ Волошина, Л. (2019), «Справа не в питаннях...»

²² Лубчак, В. (2016), «Чи вистоять інформаційні bastioni?» ...

диферентним ретранслятором, коли йдеться про захист українських національних інтересів. «Модна нині формула західної журналістики про «баланс думок і поглядів» у висвітленні тих чи інших подій – це справжня світоглядна порнографія, яку французький філософ Філіп Де Лара афористично сформулював так: «п'ять хвилин для Гітлера, п'ять хвилин для єврея». Ось вам, мовляв, дві правди, обидві рівноцінні, а все інше нас не стосується...»²³. Зазначимо, що такий підхід не має нічого спільного зі справді найкращими журналістськими традиціями, які мають на меті не баланс між білим і чорним, бо це шкідлива сірість, а – правдивість, компетентність, справедливість та чесність.

Проте в умовах нинішньої військової агресії неототалітарної, рашистської Росії проти України нав'язується постмодерна парадигма, де сама спроба розрізнення добра і зла трактується, як щось примітивне. Ідеологи «русского мира» запозвзято нав'язують постмодерні постулати в Росії, Україні та Європі: сприймайте нашу, московську, правду, адже всі правди рівнозначні, рівноправні, прийнятні. Мовляв, українська держава – це штучне утворення, це – помилка історії, тому її треба виправляти: повернути в лоно російської імперії. Отже, філософія постмодернізму призводить до пропаганди найпаскудніших ідей та вчинків, до апології державної зради і замишування насильством, до заперечення національних прав українців і сприяння ідеології «русского мира» як рідної.

Щоби сповідувати принцип свободи слова, служити суспільству правдою, у журналістів має бути сформоване почуття моральної і соціальної відповідальності, вони повинні володіти глибокими знаннями про українське минуле і сучасне, щоб забезпечити правдиве прогнозування майбутнього розвитку. «Не піддаватися маніпулятивним технологіям і щодо вислову «мова ворожнечі». Адже промосковські бойовики, сепаратисти, кремлівські найманці – це не повстанці, не ополченці проти загарбників України, а люті вороги незалежності, української духовної соборності. Українські ЗМІ покликані називати українських героїв – героями, подвиг захисників України – подвигом, сепаратистську зраду – зрадою, російську брехню – брехнею, московський злочин – злочином, російську агресію – агресією»²⁴. Саме у такому підході до висвітлення гібридної війни Росії проти України по-справжньому реалізується глибинна суть свободи слова і відповідальності, стандартів журналістської творчості, які забезпечуються високим рівнем історичних, філософських, політологічних, журналістських знань, патріотизмом, громадянською позицією, авторитетом аргументів, доказів, людино-націоцентричною енергією, тобто україноцентризмом, головною сутністю якого є:

- у зовнішній політиці – побудова власної самостійної логічної стратегії досягнення визначених цілей у взаємовідносинах з іншими країнами (особливо сусідніми) на рівних умовах з погляду реалізму і прагматизму;
- у внутрішній політиці – побудова та виконання соціально-економічної моделі розвитку країни з оперттям здебільшого на власні сили;
- у культурі – переосмислення власної історії і пошук істини в ній, підтримка національної гідності, захист національної спадщини тощо;

²³ Грабовський, С. (2015), «Не «баланс», а об'єктивність» ...

²⁴ Лизанчук, В. (2016), «Україноцентризм і стандарти журналістської професії»...

- у філософії – на все, що відбувається у світі, треба дивитися українськими очима і мати власний погляд та оцінку²⁵.

Отже, україноцентризм – це світоглядна, філософська, морально-ідеологічна, громадянська, духовно-національна позиція. І політики, і громадські діячі, і журналісти мають оцінювати факти, події, явища з позицій інтересів української людини, українського суспільства, української соборної держави.

Висновки. Інформаційний простір України гостре поле битви за українську автентичність, самобутність, національну ідентичність. Тому важливими аспектами протидії інформаційно-психологічній маніпулятивній пропаганді в Україні має бути активне сприяння засобами масової інформації в історіософському осмисленню сутності української нації, виявлення стрижневої лінії її історичного розвитку в європейському контексті, всебічний показ ланок зв'язку між давнім, сучасним і майбутнім.

В інформаційному просторі України хоч повільно, але позитивно змінюється ситуація. Більшість журналістів усвідомлює свою морально-духовну відповідальність за слово в епоху кризи світового порядку, яку породила гібридна війна Росії не лише проти України, а й Європи. Щоби вистояти, треба максимально консолідувати всі проукраїнські сили, всіх, для кого Україна – своя держава, своя Батьківщина є найголовнішою морально-духовною, національною цінністю.

На засадах глибокого розуміння форм і методів маніпулятивної пропаганди українські працівники ЗМІ мають діяти на випередження. Не лише оперативного, об'єктивного, правдиво інформувати про факти, події, явища, пов'язані з російсько-українською війною, а своїми матеріалами допомагати утверджувати у свідомості громадян українські національно-патріотичні переконання, протиставити монстру Росії образ успішної європейської України. Серйозною аналітикою, а не пустою балаканиною, розкривати історичний момент істини, суть якого полягає в тому, що Московія, Росія завжди була ворогом України, бо ми не одного роду-племені, але як сусіди маємо жити в порозумінні, злагоді та мирі. Важливо також донести до європейської громадськості та очільників держав правду, що мир між Україною і Російською Федерацією залежить тільки від росіян. Українці – доброзичливі, толерантні, дбайливі, працьовиті, вільнолюбиві, нині героїчно відстоюють незалежність, соборність української держави.

У працівників засобів масової інформації свої гуманітарні завдання. Сповідуючи українськоцентричну ідеологію правди, загальнолюдських цінностей доносити до громадян України, Росії і Європи повну інформацію про те, що відбувається в Україні, дохідливо, аргументовано, переконливо роз'яснювати, що українці не фашисти, не нацисти, не агресори і мають також природне право на свою соборну, демократичну, правову державу, як Великобританія, Німеччина, Польща, Румунія, Росія, Франція, Чехія, Японія. Незалежна Україна – це не помилка історії, яку треба повернути в лоно імперської Росії, а закономірний, природний процес повернення до справедливості, до відновлення незалежності і спадкоємницею Русі, Київської Русі є Україна, а не Росія.

Протидією російській маніпулятивній інформаційно-психологічній пропаганді мають бути як традиційні, так й асиметричні, нестандартні та цільові заходи. Не лише

²⁵ Лизанчук, В. (2015), *Психологія мас-медіа: підручник ...* с. 97.

оборонними, а й наступальними, цілеспрямованими, систематичними. Потрібно говорити правду про сутність російського імперіалізму, причини російсько-української війни, жорстоку московську окупацію частини української території. Отже, головним чинником української гуманітарної зброї в інформаційно-психологічній війні з російськими маніпуляторами є Правда.

Список літератури

1. Бессмертний-Анзіміров, А. (2013), «Задушення України як російська національна ідея», *День*, 20–21 грудня.
2. Волошина, Л. (2019), «Справа не в питаннях...», *День*, 13–14 вересня.
3. Горбулін, В. (2016), «Хитромудра невизначеність нового світо порядку», *Дзеркало тижня*, 27 серпня–2 вересня.
4. Грабовський, С. (2015), «Не «баланс», а об'єктивність», *День*, 4–5 вересня.
5. Калюжний, Є. (2015), «Київська Русь – це не Росія», *Літературна Україна*, 16 липня.
6. Крупський, І. (2007), «Безпеківі імперактиви інформаційного простору України», *Телевізійна й радіожурналістика*, вип. 7, с. 189–198.
7. Крысько, В. (2003), *Словарь-справочник по социальной психологии*, Питер, 416 с.
8. Левченко, О. (2010), «Завдання, об'єкти та форми ведення інформаційної боротьби», *Вісник воєнної розвідки*, вип. 21, ВДА ГУР МОУ України, Київ, с. 7–11.
9. Лизанчук, В. (2013), «480-й агресивний антиукраїнський акт», *Дзвін*, № 1, с. 96–101.
10. Лизанчук, В. (2017), *Інформаційна безпека України: теорія і практика: підручник*, ЛНУ імені Івана Франка, Львів, 728 с.
11. Лизанчук, В. (2015), *Психологія мас-медіа: підручник*, ЛНУ імені Івана Франка, Львів, 420 с.
12. Лизанчук, В. (2016), «Україноцентризм і стандарти журналістської професії», *Слово Просвіти*, 15–27 грудня.
13. Литвиненко, О. (2017), «Інформаційна складова у сучасній гібридній війні проти України: виклики й загрози», *Український альманах*, вип. 19, с. 171–174.
14. Лібікі, М. (2014), «Що таке інформаційна війна?», *Військо України*. URL: <http://viysko.com.ua/tehnologiji-voyen/martin-libiki-shho-take-informacijna-vijna>.
15. Лубчак, В. (2016), «Чи вистоять інформаційні bastiони?», *День*, 24–25 червня.
16. Магда, Є. В., Смола, Л. Є. (2009), «Інформаційно-психологічна безпека: аспекти трансформації», *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Серія Політологія*, вип. 97, с. 161–164.
17. Мізернюк, С. (2008), «Інформаційне поле і національна безпека», *Слово Просвіти*, 15–21 травня.
18. Мономах, В. (2001), *Поучення*, Вид-во «Фенікс», Львів, 38 с.
19. Огризко, В. (2015), «Російська інформаційно-пропагандистська війна: деякі методи та форми протидії», *День*, 11 серпня.
20. Плахонін, А. (2014), «Сім п'ятниць на тижні», *День*, 18–19 липня.
21. Токарська, А. С. (2015), «Інформаційно-психологічна агресія та її руйнівні наслідки у поширенні прав людини», *Вісник Національного Університету «Львівська політехніка». Юридичні науки*, № 824, с. 343–346.
22. Торба, В. (2016), «Росія – це вічний сусід і вічний ворог», *День*, 7–8 серпня.
23. Філіпчук, Г. (2014), «Про найголовніше в політиці», *Слово Просвіти*, 26 червня–2 липня.
24. Щоткіна, К. (2014), «Ефірна сутність», *Дзеркало тижня*, 22 березня.
25. Яковенко, І. (2019), «Мова розвиненого путінізму», *День*, 6–7 вересня.
26. Яковенко, І. (2014), «Мутація...», *День*, 18–19 липня.

References

1. Bessmertnyi-Anzimirov, A. (2013), «Zadushennia Ukrainy yak rosiiska natsionalna ideia», *Den*, 20–21 hrudnia.
2. Voloshyna, L. (2019), «Sprava ne v pytanniakh...», *Den*, 13–14 veresnia.
3. Horbulin, V. (2016), «Khytromudra nevyznachenist novoho svito poriadku», *Dzerkalo tyzhnia*, 27 serpnia–2 veresnia.
4. Hrabovskiy, S. (2015), «Ne «balans», a obiektyvnist», *Den*, 4–5 veresnia.
5. Kaliuzhnyi, Ye. (2015), «Kyivska Rus – tse ne Rosiia», *Literaturna Ukraina*, 16 lypnia.
6. Krupskiy, I. (2007), «Bezpekovi imperaktyvy informatsiinoho prostoru Ukrainy», *Televiziina y radiozhurnalistyka*, vyp. 7, s. 189–198.
7. Krysko, V. (2003), *Slovar-spravochnik po sotsialnoi psikhologii*, Piter, 416 s.
8. Levchenko, O. (2010), «Zavdannia, obiekty ta formy vedennia informatsiinoi borotby», *Visnyk voiennoi rozvidky*, vyp. 21, VDA HUR MOU Ukrainy, Kyiv, s. 7–11.
9. Lyzanchuk, V. (2013), «480-y ahresyvnii antyukrainskyi akt», *Dzvin*, № 1, s. 96–101.
10. Lyzanchuk, V. (2017), *Informatsiina bezpeka Ukrainy: teoriia i praktyka: pidruchnyk*, LNU imeni Ivana Franka, Lviv, 728 s.
11. Lyzanchuk, V. (2015), *Psykhologhiia mas-media: pidruchnyk*, LNU imeni Ivana Franka, Lviv, 420 s.
12. Lyzanchuk, V. (2016), «Ukrainotsentryzm i standarty zhurnalistykoj profesii», *Slovo Prosvity*, 15–27 hrudnia.
13. Lytvynenko, O. (2017), «Informatsiina skladova u suchasni hibriddni viini proty Ukrainy: vyklyky y zahrozy», *Ukrainskyi almanakh*, vyp. 19, s. 171–174.
14. Libiki, M. (2014), «Shcho take informatsiina viina?», *Viisko Ukrainy*. URL: <http://viisko.com.ua/tehnologii-voyen/martin-libiki-shho-take-informacijna-vijna>.
15. Lubchak, V. (2016), «Chy vystoiat informatsiini bastiony?», *Den*, 24–25 chervnia.
16. Mahda, Ye. V., Smola, L. Ye. (2009), «Informatsiino-psykhologichna bezpeka: aspekty transformatsii», *Naukovi pratsi Chornomorskoho derzhavnogo universytetu imeni Petra Mohyly. Seriia Politolohiia*, vyp. 97, s. 161–164.
17. Mizerniuk, S. (2008), «Informatsiine pole i natsionalna bezpeka», *Slovo Prosvity*, 15–21 travnia.
18. Monomakh, V. (2001), *Pouchennia*, Vyd-vo «Feniks», Lviv, 38 s.
19. Ohryzko, V. (2015), «Rosiiska informatsiino-propahandystska viina: deiaki metody ta formy protydii», *Den*, 11 serpnia.
20. Plakhonin, A. (2014), «Sim piatnyts na tyzhni», *Den*, 18–19 lypnia.
21. Tokarska, A. S. (2015), «Informatsiino-psykhologichna ahresiia ta yii ruivniivni naslidky u poshyrenni prav liudyny», *Visnyk Natsionalnogo Universytetu «Lvivska politekhnika»*. *Yurydychni nauky*, № 824, s. 343–346.
22. Torba, V. (2016), «Rosiia – tse vichni susid i vichni voroh», *Den*, 7–8 serpnia.
23. Filipchuk, H. (2014), «Pro naiholovnishe v politytsi», *Slovo Prosvity*, 26 chervnia–2 lypnia.
24. Shchotkina, K. (2014), «Efirna sutnist», *Dzerkalo tyzhnia*, 22 bereznia.
25. Iakovenko, I. (2019), «Mova rozvynenoho putynizmu», *Den*, 6–7 veresnia.
26. Iakovenko, I. (2014), «Mutatsiia...», *Den*, 18–19 lypnia.

Стаття надійшла до редколегії 15.11.2019

Прийнята до друку 18.11.2019

JOURNALISTIC TRUTH - THE MAIN HUMANITARIAN WEAPON AGAINST RUSSIAN INFORMATION-PSYCHOLOGICAL AGGRESSION

Vasyl Hlaholyuk

*Taras Shevchenko Society of «Prosvita» in Kolomyia,
Teatralna Str., 15, Kolomyia, 78200, Ukraine,
e-mail: vasglagolyuk@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0002-2244-760X>*

The article describes a hybrid war of Russia not only against Ukraine, but also against Europe and America. The author singled out the information-psychological aggression that is directed at destruction spiritually united Ukrainian Ukraine, the transformation of Ukrainians into obedient slaves of the Moscow colonialists. It is shown that Russia's current war against Ukraine was preceded by manipulative propaganda of Moscow imperial myths.

In the Russian media live Goebbels' Nazi testaments, who Putin enthusiastically called a talented man. Propaganda manipulators of the Russian Federation are using the methods and techniques of ideologists of Nazi Germany and the USSR.

Moscow imperial power, imperialists, overwhelming mass of ordinary Russians realized that without Ukraine with its territory, resources and human potential any attempt by Russia to restore its imperial status is futile. That is why they have launched an information-psychological war against Ukraine dominated by three key imperatives: a) counteraction to the integration policy of Ukraine in the western direction; b) the eradication of all Ukrainian within and outside Russia, since only the destruction of Ukrainian mental identity can be a prerequisite for the creation and the key to the existence of such an empire; c) the creation and constant maintenance of a state of controlled chaos in Ukraine and the provocation of separatist movements aimed at weakening state institutions, dismembering the country and destroying its statehood.

Both traditional and asymmetrical, non-standard and purposeful measures must counteract Russian propaganda. You need to tell the truth about the essence of Russian imperialism, causes of the Russo-Ukrainian war brutal Moscow occupation of part of Ukrainian territory. The main factor in humanitarian weapons in the war with the Russian manipulators is the Truth, which is based on the principles of Ukrainian patriotism.

Key words: hybrid war, information-psychological aggression, media, journalism, truth, professionalism, patriotism.